

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
Dnr: Li2025/01587
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Jönköpingsbanegruppens remissvar avseende Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

Trafikverket har tagit fram förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037 som Jönköpingsbanegruppen gemensamt lämnar svar på.

Jönköpingsbanegruppen, ett samarbete mellan kommunerna Tranås, Nässjö, Jönköping, Habo, Mullsjö, Falköping, Skövde, Skaraborgs kommunalförbund samt Region Jönköpings län, arbetar gemensamt för en fortsatt utveckling och tillväxt i stråket längs Jönköpingsbanan. Orterna längs med stråket behöver integreras bättre genom förbättrade resmöjligheter. Jönköpingsbanegruppen har ett gemensamt intresse att tågtrafiken på Jönköpingsbanan kan vidareutvecklas för att möta resandebehoven. Vi ser också att både Jönköpingsområdet och Skaraborg är expansiva områden med nya stora etableringar, bostadsbyggande samt befolkningsökning. För att utveckla tågtrafiken behöver järnvägen få den standard och kapacitet som krävs för att klara såväl dagens efterfrågan som behovet av ökad person- som godstrafik.

Jönköpingsbanan har en funktion där den kopplar samman Västra och Södra stambananorna. Den utgör därför en viktig länk ur såväl ett nationellt som ett internationellt perspektiv genom att möjliggöra omledning mellan Sveriges befintliga stambanor. Västra- och Södrastambanans standard är av betydelse för Jönköpingsbanans funktion.

Jönköpingsbanegruppen lämnar härmed följande synpunkter på Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

Jönköpingsbanan är ett viktigt pendlingsstråk till och från orterna utmed banan samtidigt som den möjliggör resande i relationer även utanför Jönköpingsbanans sträckning då den angör viktiga knutpunkter som Nässjö och Falköping. Utvecklingen i Jönköpingsbanestråket är positiv.

Resandet ökar samtidigt som banan är hårt belastad och har stora begränsningar vilket medför kapacitetsbrist och förseningar som i sin förlängning kan hämma den positiva utvecklingen i stråket.

Transportsystemet är hårt belastat och godstransporterna väntas öka, vilket sätter ytterligare press på systemen. Alla banor har sina utmaningar, så också Jönköpingsbanan där godstågen delar kapaciteten med persontrafiken. Operatörerna i stråket pekar på att det finns behov att köra längre och tyngre godståg. Jönköpingsbanan är direkt kopplad till kombiterminalerna i Falköping, Jönköping och Nässjö, som hanterar stora mängder gods. Genom detta förstärks incitamenten och behoven ytterligare av att kunna köra längre och tyngre godståg på Jönköpingsbanan.

Förbättrad kapacitet leder till ökad tillgänglighet och integration av de lokala arbetsmarknaderna. Jönköpingsbanegruppen noterar att följande insatser i det nya planförslaget kommer ha påverkan på Jönköpingsbanan. Den nya järnvägen mellan Byarum och Tenhult planeras att vara färdigställd år 2033. I detta projekt ingår ett nytt mötesspår mellan Tenhult och Huskvarna. Medel för plattformsförlängning (pott i regional plan), vilket syftar till högre kapacitet för sammankopplade tågset, finns avsatta i den regionala planen för i första hand stationerna i Tenhult och Huskvarna. Reinvesteringar i kontaktledningar kommer att fortsätta under den nya planperioden. Det är viktigt att underhållsarbetet på banan fortsätter att hålla en god nivå.

Jönköpingsbanegruppen anser att det är mycket angeläget att fler åtgärder genomförs för att minska restiden och öka kapaciteten om regionen ska ha en möjlighet att fortsätta utvecklas. Nätverkets bedömning är att kapacitetsbrister, delvis låg hastighet och trafiksäkerhetsbrister på Jönköpingsbanan kommer att kvarstå enligt liggande planförslag. Dessa problem behöver hanteras enligt nedan och även i kommande planrevideringar.

I den åtgärdsvalsstudie som under ledning av Trafikverket gemensamt togs fram år 2015 identifierades ett antal viktiga åtgärder för att banan ska ha den kapacitet som krävs för en effektiv tågtrafik. En angelägen åtgärd enligt åtgärdsvalsstudien är en ny mötesstation för resandetåg vid

A6/Ryhov som skapar en högre tillgänglighet till det stora arbetsplatsområdet med många regionala funktioner och bidrar till kapacitetsförstärkning. Åtgärdsvalsstudien beskriver även en tretågsstation i Forserum som ökar kapaciteten för såväl gods- som persontrafik.

Jönköpingsbanenätverket tog år 2018 fram en utredning som pekar på att kapaciteten för delen Tenhult-Jönköping inte är tillräcklig när den nya trafiken på järnvägen Byarum-Tenhult tas i bruk. Trafikeringen antas bli mer störningskänslig och mindre robust även efter det att den nya mötesstationen som Trafikverket planerar för tagits i bruk. Det är oroväckande att Trafikverkets basprognoser för gods år 2045 visar en nedgång i antal godståg på sträckan Jönköping-Falköping och kapacitetsbrist för godstågen på sträckan Jönköping-Tenhult. Det är därför viktigt att banans strategiska läge, samt dess funktioner för både gods- och persontrafik, beaktas framöver.

Jönköpingsbanegruppen anser därför att Station A6/Ryhov och Tretågsstation Forserum är ytterst angelägna att genomföra för att säkra och stärka kapaciteten på Jönköpingsbanan.

Station A6/Ryhov med mötesspår

En station vid A6/Ryhov med mötesspår är enligt Jönköpingsbanegruppen en mycket prioriterad åtgärd då den förväntas öka antalet resenärer på Jönköpingsbanan samtidigt som en mötesstation mellan Jönköping och Huskvarna skapar bättre robusthet och återställningsförmåga för person- och godstågen på sträckan Jönköping-Nässjö. Ett nytt stationsläge möjliggör en effektiv och hållbar arbetspendling då området innehåller en stor mängd arbetsplatser.

Tretågsstation i Forserum

Tretågsstation i Forserum är en åtgärd som Jönköpingsbanegruppen anser vara mycket angelägen då Trafikverkets samlade effektbedömningar visar att förseningarna på Jönköpingsbanan minskar med 15 procent för persontågen och 25 procent för godstågen. Åtgärden bidrar till ökad kapacitet och möjliggör kortare restid för persontrafiken samt skapar förutsättningar för utökad godstrafik. Investeringen förväntas även minska restiden för framför allt godståg.

Varken tretågsstation i Forserum eller station vid A6/Ryhov finns med i nu gällande planförslag.

Jönköpingsbanegruppen anser vidare att förslaget om elektrifiering samt höjd hastighet på järnvägen mellan Jönköping/Nässjö-Vaggeryd-Värnamo (Y:et) är en angelägen satsning som kommer vara till nytta för hela regionen. I investeringen av Y:et finns även viktiga åtgärder på Jönköpingsbanan, såsom mötesstation Tenhult-Huskvarna, men vi ser behov av ytterligare kapacitetsförstärkande insatser.

Jönköpingsbanegruppen anser att det är positivt att både ostlänken och järnvägen mellan Göteborg-Borås finns med i planförslaget. Jönköpingsbanegruppen ser det som en naturlig fortsättning att fortsätta utbyggnaden mot Jönköping för att integrera ett nytt järnvägssystem som skulle skapa stora effekter för kapacitet, robusthet och tillgänglighet. Vid en utbyggnad av ny järnväg kommer orterna längs med Jönköpingsbanan att kunna dra stora fördelar av restidsförkortningar till andra arbetsmarknadsområden. Jönköpingsbanegruppen ser också att den stegvisa utbyggnad av den hårt belastade delen på Västra stambanan mellan Göteborg och Alingsås, som nu finns med i planförslaget, i förlängningen även är positivt för Jönköpingsbanan.

Mona Forsberg

Ordförande i Jönköpingsbanegruppen